

BESZÁMOLÓ A GÉPIPARI TUDOMÁNYOS EGYESÜLET JÚLIUSI ESEMÉNYEIRŐL

Kalendárium:

2013. Július „Szent Jakab hava		
1.	hétfő	<i>Tihamér, Annamária</i>
2.	kedd	<i>Ottó</i>
3.	szerda	<i>Kornél, Soma</i>
4.	csütörtök	<i>Ulrik</i>
5.	péntek	<i>Emese, Sarolta</i>
6.	szombat	<i>Csaba</i>
7.	vasárnap	<i>Apollónia</i>
8.	hétfő	<i>Ellák</i>
9.	kedd	<i>Lukrécia</i>
10.	szerda	<i>Amália</i>
11.	csütörtök	<i>Nóra, Lili</i>
12.	péntek	<i>Izabella, Dalma</i>
13.	szombat	<i>Jenő</i>
14.	vasárnap	<i>Örs, Stella</i>
15.	hétfő	<i>Henrik, Roland</i>
16.	kedd	<i>Valter</i>
17.	szerda	<i>Endre, Elek</i>
18.	csütörtök	<i>Frigyes</i>
19.	péntek	<i>Emilia</i>
20.	szombat	<i>Illés</i>
21.	vasárnap	<i>Dániel, Daniella</i>
22.	hétfő	<i>Magdolna</i>
23.	kedd	<i>Lenke</i>
24.	szerda	<i>Kinga, Kincső</i>
25.	csütörtök	<i>Kristóf, Jakab</i>
26.	péntek	<i>Anna, Anikó</i>
27.	szombat	<i>Olga, Liliána</i>
28.	vasárnap	<i>Szabolcs</i>
29.	hétfő	<i>Márta, Flóra</i>
30.	kedd	<i>Judit, Xénia</i>
31.	szerda	<i>Oszkár</i>

A GTE Országos Elnöksége nevében szeretettel köszöntjük a július hónapban névnapjukat ünneplő Tagtársainkat!

Július az év hetedik hónapja a Gergely-naptárban, és 31 napos. A római naptárban kezdetben ez az ötödik hónap volt. Ennek megfelelően latinul eredetileg „Quintilis” („ötös”) volt a hónap neve, csak később Julius Caesarról nevezték át júliusra. Az ókori rómaiaknál ugyanis az év eredetileg március hónappal kezdődött, a január és február hónapokat csak később adták hozzá. A 18. századi nyelvújítók szerint a július: „kalászos”. Az Arvisurák szerint „Áldás hava”. A népi kalendárium „Szent Jakab havának” nevezi. Egészen a 18. századig a nagyon hasonló női keresztnévből, a Júliából származtatták.

Nevezetes napok:

Évfordulóinkról való megemlékezéseinket a www.wikipedia.hu adatbázisának felhasználásával, annak szabad átvételével és leihivatkozásával készítettük! Felhasználtuk továbbá az Eötvös József Fizikai Társulat www.efft.hu honlapján a „**História - Tudósnap**” gondosan szerkesztett nyilvános internetes szolgáltatásból származó szócikkeket is.

Érdekességek

A horoszkóp csillagjegyei közül az alábbiak esnek a július hónapba:

- [Rák](#) (június 21-július 22.) és
- [Oroszlán](#) (július 23-augusztus 22.).
- Július folyamán a Nap az állatöv csillagképei közül az [Ikrek csillagképből](#) a [Rák csillagképbe](#) lép.
- Minden évben a július a [hét](#) ugyanazon [napjával](#) kezdődik, mint az adott év [áprilisa](#), szökőévekben pedig mint a [január](#).

Július eseményei

- [július 1.](#) Események, Évfordulók:
 - **A magyar egészségügy napja**
 - **Építészeti Világnap**
 - **A Köztisztviselők Napja Magyarországon**
 - [Brunei](#): a szultán születésnapja
 - [Burundi](#): a függetlenség napja
 - [Kanada](#): Kanada napja
 - [Ruanda](#): a függetlenség napja
 - [Kína](#): a kommunista párt megalakulása
 - [Suriname](#): A szabadság napja
 - [Ghána](#): a köztársaság napja
- **2013. július 1. Reuss Endre születésének 113. évfordulója.** Gépészmérnök, egyetemi tanár

Budapest, 1900. júl. 1. - Budapest, 1968. máj. 10.
Érettségije évében (1918) matematikai pályázatát Eötvös Loránd-díjjal jutalmazták. Oklevelét a budapesti József Műegyetemen szerezte (1922),

ezután két évig a műszaki mechanika tanszéken volt tanársegéd, közben matematikát oktatott a Ludovika Akadémián. 1924-1950-ig a Fővárosi Gázműveknél mérnök, majd műszaki tanácsos. 1950-53-ban a Vegyiműveket Tervező Nemzeti Vállalat tervezési osztályát vezette, 1953-tól a műszaki egyetem műszaki mechanika tanszékén egyetemi tanár. 1955-57-ben a gépészmérnöki kar dékánja volt. A Zeitschrift für angewandte Mathematik und Mechanik c. folyóiratban 1930-ban publikált tanulmányorozatával jelentősen hozzájárult a képlékenységtan matematikai megalapozásához. Az itt kifejtett alapvető jelentőségű, széles körben hivatkozott elméletet a szakirodalom mint "Reuss-Prandtl-modellt" tartja számon

- **július 2. Események, Évfordulók:**
 - **Sportújságírók napja**
 - Sarlós Boldogasszony ünnepe
 - **Curaçao:** a zászló napja
 - **Feröer:** nemzeti emléknap
- **július 3. Események, Évfordulók:::**
 - **Argentína:** Gyermeknap
- **1938. július 3-án** döntötte meg a német birodalmi vasút DRG osztályának 05002-es pályaszámú gőzmozdonya által **1936** óta tartott óránkénti 200,4 kilométeres sebességsúcsot. egy LNER (**London and North Eastern Railway**) osztályú **A4 4-6-2 Pacific** típusú **gőzmozdony**. A **LNER A4 Mallard**, a („Vadkacsa”) Ipartörténeti jelentőségű gép: ő tartja a gőzmozdonyok hivatalos sebességi rekordját. A 21 méter hosszú, a szerkocsival együtt 165 tonna súlyú, A Mallard hat **személykocsival** és egy mérőkocsival, a **Grantham** városától délre található, enyhén lejtő vonalon állította be a ma is érvényes óránkénti **202,6 kilométeres** (125 mérföld/óra) **sebességet**.

16. sz. ábra LNER A4 Pályaszám: 4468

Forrás: Wikipedia „LNER A4 Mallard” szócikk;
[http://hu.wikipedia.org/wiki/LNER_A4_\(mozdony\)](http://hu.wikipedia.org/wiki/LNER_A4_(mozdony))

A rekordkísérlet alatt a mozdonyt Joseph Duddington vezette, aki híres volt arról, hogy szükség esetén jól meghajtja a gépet. A fűtő Thomas Bray volt. **2013. március 25-én** egy

nagy-britanniai szavazáson (Great British Innovation Vote) az öt legfontosabb brit találmány, technikai alkotás közé választották.

- **2013. július 3-án**, a Mallard világsúcs beállításának 75. évfordulóján valamennyi, a vasút fejlődést túlélő A4-es mozdony látható lesz a yorki múzeumban. Ez lesz az első alkalom, amikor a Mallard, a Dwight D. Eisenhower, a Dominion of Canada, a Union of South Africa, a Sir Nigel Gresley és a Bittern egy helyen lesz.
- **július 4. Események, Évfordulók:**
 - **Nemzetközi szövetkezeti nap**
 - **Ébredés napja**
 - **Tonga:** az uralkodó születésnapja
 - **Amerikai Egyesült Államok:** a **függetlenség napja**.
 - **Norvégia:** Sonja királynő születésnapja
- **2013. július 04. Szabó Gusztáv halálának 50. évfordulója** .Gépészmérnök, műegyetemi tanár

Győr, 1879. febr. 5. - Budapest, 1963. júl. 4.

Mérnöki oklevelet 1900-ban, műszaki doktorátust 1908-ban szerzett. A műegyetemen adjunktus, meghívott előadó 1918-ig, 1951-ig a mezőgazdasági géptan ny. r. tanára és a Mezőgazdasági Gépkísérleti Intézet vezetője, 1936-37-ben a műegyetem rektora volt. 1951-ben részt vett az újonnan felállított vasúti géptan tanszék megszervezésében. Nagy szerepe volt a mezőgazdasági gépbemutatók megszervezésében és a traktorok szántóföldi vizsgálatának bevezetésében, mellyel tudományos-kísérleti alapot biztosított a hazai traktorgyártás fejlesztése számára. Műszaki alkotásai közül említésre méltóak a járművek rugózásának elmélete terén elért eredményei, valamint a Halász-Szabó-féle túlhevítő.

- **július 5. Események, Évfordulók:::**
 - **Venezuela:** a függetlenség napja
 - **Zöld-foki Köztársaság:** a függetlenség napja
 - **Ruanda:** a béke és egyesülés napja
 - **Szlovákia:** Szent Cirill és Metód napja, államünnep
- **július 6. Események, Évfordulók:::**
 - **Comore-szigetek:** a függetlenség napja
 - **Malawi:** a köztársaság kikiáltása

- **július 7. Események, Évfordulók:::**
 - [Salamon-szigetek](#): a függetlenség napja
 - [Jemen](#): a győzelem napja
- **július 8. Események, Évfordulók:::**
- **2013. július 08. Zepelin, Ferdinand Adolf August Heinrich von születésének 175. évfordulója** Német léghajótervező, feltaláló, katonatiszt

Konstanz, Baden, Németország, 1838. júl. 8. -
Charlottenburg, 1917. márc. 8.

Katona volt, több háborúban vett részt, altábornagyi rangig vitte. Rendelkezési állományba helyezése után, 1891-ben kezdett a kormányozható léghajók problémájával foglalkozni. Számtalan kudarc után végül is siker koronázta próbálkozásait, [Schwarz Dávid](#) terveinek megvásárlásával és továbbfejlesztésével sikerült merev testű, kormányozható léghajót építenie. Első eredményesen repülő léghajója 128m hosszú volt, és 16 elválasztott gázzsákot tartalmazott. Két 16 lóerős motor szolgáltatta a légszavakon keletkező húzóerőt, oldal- és magassági kormányaival már teljesen kormányozhatónak bizonyult. 1900-ban a Bodeni-tó feletti próbautakon 31km/óra sebességet ért el. Még megérhette léghajóinak az 1. világháborúban aratott harctéri sikereit is.

- **július 9. Események, Évfordulók:::**
 - [Argentína](#): a függetlenség napja
 - [Palau](#): alkotmány napja
- **július 10. Események, Évfordulók:::**
 - [Bahama-szigetek](#): a függetlenség napja
- **2013. július 10. Erney Móric halálának 65. évfordulója.** Gépészmérnök
Budapest, 1877. febr. 14. - Százhalombatta, 1948. júl. 10. Tanulmányait a budapesti Műegyetemen végezve, [Asbóth Emil](#) professzor ajánlására az Aktien Gesellschaft für Dieselmotoren alkalmazottjaként Diesel közvetlen munkatársa lett s részt vett a Dieselmotor kialakításának akkor még folyamatban levő munkájában (1899-1901). Dolgozott Belgiumban, Angliában és Olaszországban.

1910-től a *Ganz Vagon és Gépgyár főmérnöke*, majd műszaki igazgatójaként nagyméretű gáz-, benzín- és nyersolajmotorok szerkesztésével és gyártásával foglalkozott, s a korszerű módszerek és eljárások bevezetésével megteremtette a feltételeket a későbbi *Ganz-Jendrassik nyersolajmotorok* nagy pontosságot igénylő gyártásának bevezetéséhez. 1921-ben, Vécsey Jenővel közösen alapított *Ikarus Hűtő és Fémáru Rt. (1916)* kifejlesztésével megteremtette a hazai *autó-hűtőgyártást*.

- **július 11. Események, Évfordulók:**
 - **Népesedési világnap**
 - Szent Benedek napja
 - [Mongólia](#): a forradalom győzelmének évfordulója
- **2013. július 11. Fischer Gyula születésének 140. évfordulója.** Gépészmérnök
Budapest, 1873. júl. 11. - Budapest, 1954. okt. 6. Tanulmányait a budapesti műegyetemen végezte 1895-ben, majd a *Ganz Gyár villamosági osztályának* munkatársaként különböző hazai és külföldi vasutak villamosítását vezette. Utóbb a *Budapesti Helyiérdekű Vasutak (BHÉV)* főmérnöke, majd főfelügyelője és villamosításának vezetője. Ő dolgozta ki a BHÉV villamosításánál alkalmazott újszerű *láncfelfüggesztéses felsővezetékes* rendszert. Másik jelentős találmánya a széles körben elterjedt *Fischer-lemezés áramszedő*. Szakirodalmi tevékenysége is jelentős.
- **július 12. Események, Évfordulók:::**
 - [São Tomé és Príncipe](#): a függetlenség napja
 - [Mikronézia](#): Mikronézia napja
 - [Kiribati](#) : a függetlenség napja
- **július 13. Események, Évfordulók:::**
 - [Montenegró](#): a szabadság napja
- **1944. július 13.-án született Rubik Ernő, a Rubik Kocka feltalálója. Ifj. Rubik Kossuth-díjas** magyar építész, játéktervező, feltaláló.

Apja, [idősebb Rubik Ernő](#) gépészmérnök, repülőgép-tervező az [esztergomi repülőgépgyárban](#), anyja költő volt. [1967](#)-ben építészmérnökként végzett a [Budapesti Műszaki Egyetem](#) Építészmérnöki Karán, majd [1971](#)-ig az

Iparművészeti Főiskolán szobrászatot és belsőépítészeti tanult tovább. 1975-ig építés-tervezőként dolgozott, majd visszament tanítani az Iparművészeti Főiskolára, ahol tanársegéd, majd adjunktus, docens lett. A nyolcvanas évek elején főszerkesztője volt az *...És játék* című lapnak, majd 1983-ban saját vállalkozást alapított, a Rubik Stúdiót, ahol bútorokat és játékokat tervezett. 1987-től címzetes egyetemi tanár, 1990-től a Magyar Mérnök Akadémia elnöke, később tiszteletbeli elnöke. A Magyar Mérnök Akadémián belül létrehozta a Rubik Nemzetközi Alapítványt, a kiemelkedően tehetséges fiatal műszakiak és iparművészek támogatására. Jelenleg a Rubik Stúdiót igazgatja, valamint a játékszoftverek fejlesztése és az építészeti témák kötik le.

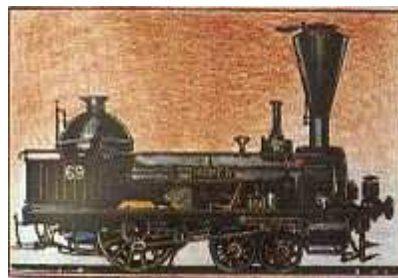
Nevéhez több logikai játék megalkotása is fűződik. Mindenekelőtt a Bűvös kocka (ami külföldön *Rubik-kocka* néven lett ismert), ami 1975-ös megjelenését követően példátlan nemzetközi népszerűséget ért el.

Elismerései:

- BNV-díj (1978)
 - Magyar Népköztársaság Állami Díja (1983) – A térbeli szerkezetek szemléltetésére és oktatására kidolgozott, a tudományos kutatást is több irányban inspiráló megoldásaiért.
 - Gábor Dénes-díj (1995)
 - Jedlik Ányos-díj (1996)
 - Kossuth-díj (2007)
 - A Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztje a csillaggal (2010)
 - Prima Primissima díj (2010)
 - Hazám-díj (2012)
- **július 14. Események, Évfordulók:::**
 - Franciaország: a Bastille bevételének napja
 - július 2. vasárnapja (**2013.július 14.**):
Vasutasnap

- **július 15. Események, Évfordulók:::**
 - Brunei: nemzeti ünnepnap
 - Egyesült Királyság: az alkotmány napja
- **1846. július 15-én, 167 éve** nyitották meg az ország első vasútvonalát Pest és Vác között. Az esemény jelentőségét felismerő Petőfi Sándor írta *Vasuton* című versében: „... Száz vasutat, ezeret! Csináljatok, csináljatok! Hadd fussák be a világot...”

Az első magyarországi gőzmozdony, a „Derű”,
1846-ból

Forrás: Wikipedia „Gőzmozdony” szócikk
<http://hu.wikipedia.org/wiki/Gőzmozdony>

- **július 16. Események, Évfordulók:::**
 - Mexikó: ünnepnap (Lunes del Cerro)
 - Peru: ünnepnap (Virgen del Carmen)
- **július 17. Események, Évfordulók:::**
 - Irak: a július 17-ei forradalom évfordulója (Jelenleg bizonytalan ünnep)
 - Lesotho: III. Letsie király születésnapja
 - Észak-Korea: az alkotmány napja
- **2013. július 17. Nádai Árpád Ludwig halálának 50. évfordulója** Magyar-amerikai gépészmérnök, egyetemi tanár

Budapest, 1883. ápr. 3. - Pittsburgh,
Pennsylvania, USA, 1963. júl. 17.

1906-ban Zürichben gépészmérnöki oklevelet szerzett. Egy ideig a budapesti Schlick-gyárban dolgozott, majd Münchenben vállalt tervezőmérnöki állást. 1909-1912-ig a berlini műegyetemen Eugen Meyer mellett tanársegéd. 1911-ben műszaki doktori képesítést nyert. 1919-ben a Felix Klein által Göttingenben alapított kutatóintézetbe került. 1926-tól a göttingeni

egyetemen az alkalmazott mechanika r. tanára. 1929-ben Pittsburghba költözött, s itt a Westinghouse Electric Company gépészmérnök szakértője és tanácsadója. Tudományos munkássága a rugalmasságtan körében maradandó értékű; úttörő jelentőségűek a lemezelméletre vonatkozó kutatásai. Munkássága utolsó időszakában főként a fémek folyása és törési jelenségei foglalkoztatták.

- **július 18. Események, Évfordulók::**
 - [Uruguay](#): az alkotmány napja
- **július 19. Események, Évfordulók::**
 - [Kiribati](#): a függetlenség napja
 - [Nicaragua](#): a szabadság napja
- **július 20. Események, Évfordulók::**
 - [Kolumbia](#): a függetlenség napja
- **2013. július 20. Kellner József halálának 70. évfordulója.** Mérnök Tata, 1877. márc. 19. - Budapest, 1943. júl. 20. Oklevelét 1899-ben szerezte. A Ganz Villamossági Gyár munkatársa és próbatermének főnöke (1900-1939). 1910-ben szabadalmaztatta a villamos tengely elvén alapuló berendezését a filmszalag és gramofon forgásának szinkronizálására. Később villamos gépek párhuzamos kapcsolására készített szinkronizáló berendezést, majd javításokat eszközölt az elektromos wattmérőn. 1923-ban vonatvilágításhoz készített dinamót, 1929-től pedig a Széchenyi Tudományos Társaság megbízásából dielektrikus vizsgálatokkal foglalkozott.
- **2013. július 20. Korodi (Kornfeld) Albert születésének 115. évfordulója** Villamosmérnök, fizikus

Budapest, 1898. júl. 20.-Budapest, 1995. márc. 28.
1916-ban érettségizett a Markó-utcai főreáliskolában, ahol matematika tanára Fröhlich Károly és [Pólya György](#) volt. Még abban az évben (akkor még Kornfeld néven) első díjat nyert a XXIII. Országos Eötvös Loránd Matematikai Tanulóversenyen. Néhány nappal később dicséretben részesült a [báró Eötvös Loránd](#) elnökletével megrendezett I. Károly Irén Fizikai Tanulóversenyen az első díjat nyert [Jendrassik György](#) és a második díjas [Szilárd Leó](#) mögött. Velük együtt iratkozott be a

Budapesti Műszaki Egyetem gépészmérnöki karára. Szilárddal együtt arra kényszerült, hogy külföldön folytassa tanulmányait, amit a Berlin-Charlottenburgi Műszaki Egyetemen fejezett be, ahol villamosmérnöki oklevelet szerzett. *Szilárd Leó hívására átment az AEG-Kutatóintézetbe*, ahol egy csoport vezetésével bízták meg folyékony fém elektrodinamikus szivattyúzásával működő hűtőgép megvalósítására. 1933-ban jött vissza Magyarországra. 1950-ben lett az akkor megalakult *Távközlési Kutatóintézet tudományos főmunkatársa* és egy csoportot vezetett. Elsőként foglalkozott Magyarországon információ-elmélettel. Munka-társait mindig segítette, több fiatal kollégáját indította el a tudományos kutatás útján. Évtizedekig *tagja volt* tudományos egyesületeknek, így az *Eötvös Loránd Fizikai Társulatnak*, a *Neumann János Matematikai Társaságnak* és a *Híradástechnikai Tudományos Egyesületnek*.

- **július 21. Események, Évfordulók::**
 - július 3. vasárnapja (2013. július 21.): **Polgárőrnapi Magyarországon**
 - [Belgium](#): a függetlenség napja
- **július 22.: Események, Évfordulók::**
 - [Gambia](#): a felszabadulás napja
 - [Szlovénia](#) nemzeti ünnepe
 - [Sváziföld](#): a király születésnapja
- **július 23. Események, Évfordulók::**
 - [Egyiptom](#): a forradalom évfordulója
 - [Indonézia](#): nemzeti gyereknapi
- **július 24. Események, Évfordulók::**
 - [Ecuador](#), [Venezuela](#): [Simón Bolívar](#) napja
 - [Vanuatu](#): a gyermekek napja
- **2013. július 24. Szily Kálmán fizikus, nyelvész, műegyetemi tanár, tudományszervező, az Akadémia főtitkára, majd főkönyvtárnoka elhunytának 89. évfordulója**
Szily Kálmán (Izsák, 1838. június 29. – Budapest, 1924. július 24.) Régi nemes család leszármazottja. Nagypapja Szily Ádám részt vett a [jakobinus mozgalomban](#), [Laczkovics János](#) barátja volt, és fogságot is szenvedett. Apja, Szily Ádám [táblabíró](#) volt, anyja Jeszenszky Karolina. Házasságukból 11 gyermek született. Elemi és gimnáziumi tanulmányait (6. osztályig) magántanulóként végezte. A gimnázium két utolsó évfolyamát [Pesten](#) a piaristáknál járta ki. **1856-1857-ben** a József Ipartanodában, majd **1857-től** a bécsi műegyetemen tanult.

Az egyetemet **1860-ban** végezte el. Hazatérve [Sztoczek József](#) tanársegédje lett az ipartanodában. **1869-ben** a kísérleti természettan nyilvános rendes tanárává nevezték ki.

Szily Kálmán portréja. [Ellinger Ede](#) fényképfelvétele

Szily Kálmánt 1880-ban a [Vasárnapi Újság](#) mint „éles eszű, megnyerő modorú” tudóst jellemezte, aki „ékesen szóló, tapintatos, és maga úgy mint tudománya iránt rokonszenvet gerjeszteni képes tanár, kitűnő ismeretterjesztő és népszerűsítő; a mellett nem közönséges szervező tehetség, s végre minden ízében magyar, és tántorithatatlan hazafi”.

Legkiemelkedőbb eredményei az 1860-as évtizedben a termodinamika kérdéskörébe tartoztak. [1867](#)-es akadémiai székfoglaló értekezésében a [hőelmélet](#) első és második alaptételének általános matematikai alakban való megfogalmazására vállalkozott. [1870](#) és [1889](#) között ő vezette a matematikai fizika és analitikai mechanika tanszéket. Miután a politechnikumot az [1871](#)-72-es tanévtől [Műegyetem](#) néven egyetemi rangra emelték, az intézmény első rektora lett. A [Magyar Mérnök és Építész Egylet](#) alapítója, első főtákará, a [Magyar Mérnök és Építész Egylet Közlönyének](#) első főszerkesztője. [1869](#)-ben a [Természettudományi Társulat](#) főtákaraként megindította a [Természettudományi Közönyt](#).

A műszaki tudományos műnyelv és a műszaki irodalom fejlesztésének szükségességét felismerve érdeklődése a nyelvtudomány felé fordult. [1889](#). október 14-től [1905](#)-ig az Akadémia főtákará volt, akinek személyében

először választottak az akadémikusok természettudóst főtákarrá.

[1889](#)-ben megindította és [1905](#)-ig szerkesztette az [Akadémiai Értesítőt](#). [1905](#)-ben az Akadémia főkönyvtárnokává nevezték ki, és még abban az évben megalapította a [Magyar Nyelvtudományi Társaságot](#), amelynek elnöke és folyóiratának, a [Magyar Nyelvnek](#), továbbá A magyar nyelvújítás szótárának szerkesztője volt. Nyelvészeti munkásságáért [1914](#)-ben az Akadémia nagyjutalmával tüntették ki. [1894](#)-ben tiszteletbeli bölcsészdoktor, [1917](#)-ben tiszteletbeli műszaki doktora lett.

- **július 25. Események, Évfordulók:**
 - [Tunézia](#): a köztársaság napja
 - [Burundi](#): a 7. köztársaság kikiáltásának napja
 - [Puerto Rico](#): az alkotmány napja
- **2013. júl. 25. Horváth Ignác születésének 170. évfordulója.** Mérnök, műegyetemi tanár

Pest, 1843. júl. 25. - Budapest, 1881. ápr. 18.
Mérnöki diplomáját a pesti műegyetemen szerezte. 1866-67-ben a zürichi egyetemen folytatta tanulmányait, majd két évet töltött Franciaországban az **erőmű- és géptan** tanulmányozásával. 1869-ben hazatért és a műegyetemen a **műszaki mechanika** és alkalmazott **hidraulika** tanára lett. Korszerű vízsebességmérő műszert készített. Vízmérései nemzetközileg is jelentősek. Hazai viszonylatban úttörő munkát végzett az **anyagvizsgálat** terén is. Cikkeit nemcsak magyar, hanem francia s német szakfolyóiratok is közölték. 1874-től az MTA tagja.

- **július 26. Események, Évfordulók:::**
 - [Maldív-szigetek](#): a függetlenség napja
 - [Libéria](#): a függetlenség napja
- **július 27. Események, Évfordulók:::**
 - [Fehéroroszország](#): A Függetlenség napja
 - [Kuba](#): a forradalom napja
 - [Észak-Korea](#): a győzelem napja

- **2013. július 27. Eötvös Loránd, báró születésének 165. évfordulója.** Kísérleti fizikus, kultúrpolitikus, igazi tudós tanár

Buda, 1848. júl. 27. - Budapest, 1919. ápr. 8.

Pesten, a piaristáknál érettségizett. (Az épület már nincs meg, a huszadik század elején lebontották). Fizikai doktorátusát Heidelbergben, [Bunsen](#), [Helmholtz](#) és [Kirchhoff](#) tanítványaként szerezte meg. Itthon először az elméleti fizika, majd [Jedlik Ányos](#) nyugalomba vonulása után a kísérleti fizika professzora lett. 1891/92-ben a Budapesti Tudományegyetem rektora, 1889-től 1905-ig a Magyar Tudományos Akadémia elnöke volt. Fizikai kutatásai két nagyobb területre koncentráálódtak: 1886-ig a felületi feszültség, 1888-tól a gravitáció kutatására. Kifejlesztette a már életében róla elnevezett torziós ingát, mellyel egyaránt lehetett végezni alapkutatót (a gravitáló és a tehetetlen tömeg arányosságának kísérleti vizsgálata) és alkalmazott kutatót (geofizikai mérések, olajkutatót).

Közéleti tevékenysége is jelentős: 1891-ben létrehívta a Matematikai és Fizikai Társulatot, 1894-ben kultuszminiszterként előkészítette az Eötvös József Collegium megalapítását, 1895-ben megszervezte a fizikatanárok egyetemi továbbképzését. Tanáriideálja a "tudós tanár" volt. Fontosnak tartotta a tudomány rangjának emelését és a tudományos ismeretterjesztést is. Kiegyensúlyozott, teljes életre törekedett, ezért vállalta el - szenvedélyes hegyászóként - a Magyar Kárpát Egyesület elnökségét. Ma már az ő nevét viseli az ország legnagyobb tudományegyeteme, azon kívül a Geofizikai Intézet, a Fizikai Társulat és a tiszteletére 1894-ben megindított országos fizikaverseny is.

- **július 28. Események, Évfordulók:::**
 - o [Peru](#): a függetlenség kikiáltásának napja
- **2013. júl.28. Hahn, Otto halálának 45. évfordulója** Német vegyész, Nobel-díjas

Frankfurt am Main, Németország, 1879. márc. 8. - Göttingen, 1968. júl. 28.

Kémiát tanul a Marburgi Egyetemen, 1901-ben szerzett doktori fokozatot. 1904-ben Londonba utazott, s a University College-ban a radioaktivitást kutató [Sir William Ramsay](#) munkatársaként kezdett dolgozni. Hahn a Ramsay-tól kapott durva rádiumkészítmény tisztítása közben kimutatta, hogy a preparátumban jelen van egy új radioaktív anyag is, ezt radiotóriumnak nevezte el. Ramsay támogatásával állást kapott a Berlieni Egyetemen. Mielőtt itt munkába állt, eltöltött néhány hónapot Montrealban, [Ernest Rutherford](#) (később Lord Rutherford of Nelson) munkatársaként. Röviddel azután, hogy 1906-ban visszatért Németországba, csatlakozott hozzá [Lise Meitner](#) osztrák fizikus, öt évvel később pedig mindketten az újonnan létesült berlin-dahlemi Vilmos Császár Kémiai Intézet munkatársai lettek. Itt Hahnt a kicsi, de független radiokémiai osztály vezetőjévé nevezték ki. A háború után Hahn és Meitner az elsők között izolálta a ²³¹Pa-t, a nem sokkal azelőtt izolált radioaktív protaktínium egyik izotópját. [Fritz Strassmann](#) radiokémikussal együtt a maghasadás felfedezője. 1944-ben kémiai Nobel-díjat kapott, 1966-ban pedig Strassmann-nal és Lise Meitnerrel megosztva Enrico Fermi-díjban részesült.

- **2013. júl.28. Monge, Gaspard halálának 195. évfordulója.** Francia matematikus

Beaune, Franciaország, 1746. máj. 10. –
- Párizs, 1818. júl. 28.

Az ábrázoló geometria megalkotója, az analitikus geometria úttörője. Ez a két irányzat azóta a

projektív geometria részévé vált. Az oratoriánus szerzetesek beaune-i és lyoni kollégiumában tanult. Lyonban 16 éves korában fizikát, 1768 és 1783 között fizikát és matematikát tanított Mézières-ben. 1780-ban a hidraulika tanárának nevezték ki a párizsi Louvre-ba. 1783 táján Párizsba ment, dolgozott abban a súly-és mértékbizottságban, amely 1791-ben kidolgozta a méterrendszert. 1794-95-ben a rövid életű École Normale-ban tanított. Itt engedélyezték számára, hogy ismertesse az ábrázoló geometria elveit. Új eljárásai forradalmasították a mérnöki tervezőmunkát. Neve ott van a hetvenkét francia tudós között az Eiffel-tornyon.

• **július 29. Események, Évfordulók:**

- [Dominikai Köztársaság](#): apák napja
- [Peru](#): a függetlenség kikiáltásának napja
- [Feröer](#): nemzeti ünnep ([Ólavsøka](#))

• **2013. júl. 29. Zipernovszky Feren születésének 130. évfordulója.** Gépészmérnök, feltaláló.

Budapest, 1883. júl. 29. - Bpest, 1957. febr. 10. Oklevelét 1905-ben a budapesti műegyetemen szerezte, majd két évig az elektrotechnikai tanszéken tanársegéd. 1909-ben a Ganz Villamossági Gyárhoz szerződött, majd 1911-től a Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok mérnöke, főmérnöke, 1925-45 között igazgatója. Sokoldalú munkásságának eredményei az első magyarországi szabadtéri, nagyfeszültségű transzformátor- és kapcsolóállomás, az első teljesen automatizált kazánüzem (1934) és az első előregyártott vasbeton vezeték tartó oszlopok. Találmányai közül jelentősek a hitelesítő és ellenőrző energiafogyasztásmérők. Munkásságának fő területe a világítástechnika. 1927-ben megszervezte a Világítástechnikai Állomást, ez volt a második ilyen intézmény Európában.

• **július 30. Események, Évfordulók:**

- **A Rendszergazdák Világnapja**
- [Vanuatu](#): a függetlenség napja

• **2013. júl.30. Kádas Kálmán születésének 105. évfordulója** Gépészmérnök, gazdasági mérnök, egyetemi tanár Kisoroszi, 1908. júl. 30. - Budapest, 1985. márc. 7.

1931-ben gépészmérnöki, 1932-ben közgazdasági mérnöki oklevelet szerzett a budapesti műegyetemen. 1933-tól 1936-ig a Műegyetem nemzetgazdasági és pénzügytan tanszékén [Heller Farkas](#) mellett tanársegéd. 1955-től az Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem közlekedésgazdaságtani tanszékének tanszékvezető egyetemi tanára, 1957-től 1964-ig a közlekedésmérnöki kar dékánja. 1967-től 1970-ig az újra egyesített Budapesti Műszaki Egyetem továbbképzési rektorhelyettese. Szerteágazó közgazdaságtani munkássága kiterjedt az ipargazdaságtanra, a közlekedésgazdaságtanra, a közlekedés-statisztikára, az ökonometriára, a prognosztikára.

• **2013. júl. 30. Milasovszky Béla halálának 40. évfordulója.** Bányamérnök, egyetemi tanár

Szomolnok, 1900. ápr. 21. - Budapest, 1973. júl. 30. Felsőfokú tanulmányait Sopronban a Bányászati és Erdészeti Főiskolán végezte. A főiskolán bányagéptani és mechanikai tanszékén tanársegéd 1926-tól 1933-ig. 1950-től 1959-ig a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem geodéziai tanszékének, 1959-től 1968-ig a geodézia és bányamérés tan tanszékének tanszékvezető tanára. Foglalkozott geodéziával, kiegyenlítő számítással, fotogrammetriával és földrajzi helymeghatározással. Szakmai eredményeiről közel hetven tudományos dolgozata jelent meg. Tagja volt az MTA Geodéziai Tudományos Bizottságának.

• **július 31. Események, Évfordulók:**

- **Balatoni Halak Napja**
- [Angola](#): a fegyveres erők napja
- [Benin](#): a függetlenség napja, nemzeti ünnep
- [Kína](#): a népi felszabadító hadsereg napja
- [Svájc](#): a konföderáció napja, nemzeti ünnep

2013.június 13.

M E G H Í V Ó**A GTE ORSZÁGOS ELNÖKSÉG 2013. JÚLIUS HAVI ÜLÉSÉRE**

A Gépipari Tudományos Egyesület Országos Elnökségének július havi ülését,

2013. július 09-én (kedden) 14¹⁵ órai kezdettel fogjuk megtartani,

Dr. Takács János professzor úrnál

a BME Közlekedés és Járműmérnöki Kar Jármű és Járműgyártási Tanszéken,
Budapest XI. ker. Stoczek u. St. épület földszint 10.

(A helyszín megközelítése a Stoczek utca- Kruspér utca sarok felől a legegyszerűbb)

Kérem valamennyi érintett Elnökségi Tagot az elnökségi ülés időpontjának naptári megerősítésére, továbbá arra, hogy az ülés határozatképességének biztosítása érdekében, **tegyétek lehetővé személyes részvételeket.** Ez az ülés, **a GTE 2013. évi XLIV. Közgyűlését követő második találkozásunk** és azon az egyesületi élet működési feltételeinek kritériumait tekintjük át. **A Gépipari Tudományos Egyesület Országos Elnökségének júliusi ülésére, az Elnökség minden tagját, a témákban illetékes tanácsadókat és vendégeket ezúton szeretettel meghívom.**

A GTE OE 2013. júliusi ülésére javasolt napirendek:**A napirendhez kötődő ügyrendi döntések: 14:15-14:30**

- A határozatképesség megállapítása
- Az üléshez készült anyagok kézbesítésének ellenőrzése
- ☐ A megelőző ülés emlékeztető jegyzőkönyvének elfogadása
- Az ülés napirendi témaköreinek elfogadása

Előterjesztő: **Dr. Takács János elnök****Az elnökségi ülés előterjesztései:****1. Tagfelvétel 14:30-14:45**Előterjesztő: **Dr. Takács János elnök****2. A GTE Hegesztő Szakosztályának IIW delegáltjaival kapcsolatos elvárásai és a Szakosztálynak az Egyesület gazdálkodását segítő elképzelései 14:45-15:30**A napirendet előkészíti: **Dr. Borbás Lajos főtitkár, és****Dr. Takács János elnök**Meghívott vezetők: **Dr. Gáti József elnök****Gyura László titkár****3. A GTE 2013. I. félév gazdasági helyzete, a GTE likviditása 15:30-16:15**A napirendet előkészíti: **Dr. Igaz Jenő ügyvezető igazgató**Korreferátum: **Baracska László könyvvizsgáló****4. Az Egyesület szövetségi politikája, a GTE és a MTESZ közötti kapcsolat aktuális kérdései 16:15-16:45**A napirendet előkészíti: **Dr. Takács János elnök****5. Egyebek 16:45-17:00**Moderátor: **Dr. Takács János elnök**

Kérem az Országos Elnökség Tisztelt Tagjait, hogy a reszortjaikhoz illeszkedő javasolt napirendi témákhoz a „forgatókönyv” előkészítése céljából rövid tematikát vagy tartalmi vázlatot szíveskedjenek kidolgozni. Az elnökségi ülés vitájának hatékony elősegítése érdekében, kérem az Elnökség tagjait, és a napirendek előadóit, hogy a napirendekhez tervezett észrevételeiket előre, írásban megfogalmazva, jól átgondolt, tömören **megfogalmazott határozati javaslatok formájában**, továbbá **az ülésre szánt vitaanyagokat** időben, a felkészülésre kellő időt hagyva, **igaz.jeno@gteportal.eu** e-mail címre, és/vagy közvetlen körlevélben az elnökség többi tagjának is megküldeni szíveskedjete.

Budapest, 2013. 06. 13.

Dr. Takács János
elnök, sk.